

Iktatószám		Budapestre vonatkozó ujságcikk		Osztályozás
		Szerző		725.14
		Cím <i>Központi városház.</i>		
Forrás: <i>Magyarország</i>		Idő		1900
Bp.		1900		Személy
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)		Helyszám

Központi városház.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 17.

Abból az alkalomból, hogy legutóbb Zipernovszky Károly műegyetemi tanár ismert memoranduma következtében városszerte újból felszínre került a központi városház építésének kérdése, érdekes lesz futólagosan visszapillantani ennek a fontos kérdésnek viszontagsággal teljes történetére.

Még a nyolczvanas évek elején indultak meg a tárgyalások arra nézve, hogy a város a Károly-kaszárnyát a katonai kincstártól megszerezze városház építése céljaira. Hosszas tárgyalások után végre 1897-ben sikerült az adásvétel, s a főváros 1897-ben és a következő évben át is vette 5,600.000 frt vételár fejében a kaszárnya épületét. Ugyancsak 1893-ban került dűlőre a két új dunahid építésének ügye is.

Már most a leghelyesebb és a legtermészetesebb eljárás az lett volna, hogy az egész belváros végleges szabályozását az eskütéri hid építésére, a Károly-kaszárnya megszerzésére és a központi városház építésére való tekintettel egyszerre szerves összefüggésben kellett volna megoldani. Ezt aztán meglehetősen úgy csinálni, a mint az később a városház elhelyezésére a mérnök-építész-egyesület által kiirt tervpályázaton első díjjal kitüntetett tervezet igen szépen oldotta meg.

E szerint a terv szerint — a melyet Krátky János főmérnök készített — egyfelől az Üllői-ut másfelől a Váci-körut a mai Kigyó-térig meghosszabbítva beletorkollott volna egy impozáns térbe, a melyen keresztül a Kerepesi-ut a Kossuth Lajos-utcán át

vezetett volna az eskütéri hidhoz. Eltekintve attól, hogy ez a tervezet a városházát a Dunaparra tervezte — a szabályozás tekintetében olyan pompásan sikerült megoldást tüntetett fel, a mely annak idején az eskütéri-hid építésével kapcsolatos rendezés keretében minden nehézsége nélkül s aránylag nem is erviselhetetlen áldozatokkal fokozatosan végrehajtható lett volna.

E helyett azonban megcsinálták az Eskütéri-hid építésével kapcsolatos szabályozást önállóan, — s a mint utólag a valóságban láthatjuk — a körülményekhez képest elég szerencsétlenül. Nem az u. n. Heuffel-féle tervezetet hibáztatjuk, mert akkor már a törvényben meg volt állapítva a hid tengelye, s mert ez a tervezet a közmunkák tanácsa által készített s akkor már részben elfogadott tervezettel szemben valóságos vívmány volt. De hibás volt már a hid tengelyének a törvényben történt megállapítása, — mert utólag csak az aggodalmak, a melyek a hidnak a Kerepesi-ut tengelyébe való elhelyezése ellen felmerültek, alaptalanoknak bizonyultak; a mennyiben a régi városházat mégis le kell már most bontani, — s a plébánia-templom sem fog ott maradhatni. Ezért tehát kár volt a hidhoz vezető utat megtörni s a hidat a Gellérthegy északi lejtőjének nekivezetni. De hát erről még sok egyebet is lehetne beszélni.

A Károly-kaszárnyával pedig az történt, hogy 1893-ban elhatározta a város a vételt, s aztán öt év eltelt, a nélkül, hogy gondolkoztak volna a felett, hogy mit is csinálnak ezzel a nagy épülettömeggel s annak 11,000 négyszögöles telkével. Csak a mikor már a kaszárnya a város nyakába szakadt, akkor kezdték el a tárgyalásokat.

Ezek után a terv először az volt, hogy az egész kaszárnyát egyelőre kiadják bérbe s rögtön megindítják a tárgyalásokat a telek és környékének szabályozása s az új városház fölépítése végett. A városi közgyűlés azonban kimondta, hogy a gránátos-utcai részt át kell alakítani a bérelt épületekben lévő központi hivatalok elhelyezésére. Mikorára az átalakítási tervek elkészültek, kiderült, hogy a régi városházát hamarosan le kell bontani, mert a közmunkák tanácsa megigérte azt akkor, a mikor Klotild főhercegnőnek a szemben lévő két telket eladta. Most aztán elhatározták, hogy nem a bérelt hivatalokat, hanem a régi városházán lévő hivatalokat helyezik be a kaszárnya gránátos-utcai részébe. Így aztán új tervekét csináltak s 200.000 frt költséggel végrehajtották az átalakítást. Közben azonban még meggondolták, hogy jó lenne a katonai ügyosztályt is behozni a Soroksári-utczában lévő istállószerű helyiségekből. Ez is megtörtént.

Ezenközben pályázatot irtak ki 2300 frt költséggel az új városháza elhelyezésére és a kapcsolatos szabályozásra. Be is jött sok pályaterv, köztük nem egy figyelemreméltó. Ezután a középítési igazgató a kiválóbb tervek közül maga is készített több tervezetet s az a városi középítési bizottság elé került. Itt sült azután ki, hogy a pályázati feltételekben a városház céljaira ugyanezen bizottság által megállapított 6600 négyszögölnyi alapterület nagyon is tulzott s ennél fogva a pályázat már alapjában hibás volt. Elhatározták tehát, hogy a helyiségszükségleti programot újra megállapítják s a lehetőség szerint korlátozni fogják. Ennek már több egy éve s azóta ez a 2—3 napi munkát igénylő dolog még el nem készült s a további tárgyalások abban maradtak.

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző

Cím

Mielőtt megállapodás történt volna az új központi városház végleges elhelyezésére nézve, megint fordult egyet a koczka s egy szép napon elhatározta a főváros, hogy most már a kaszárnyaépület oldalszárnyait s a keresztszárnyat is átalakítja hivatalos czélokra 1.300.000 korona költséggel. Erre azután a városházán mindenki nagyot lélezett, hogy most már elvetették az új városház gondját, mert hát lesz kaszárnyavárosházunk. Azt hitték, hogy az új városház dolgát sikerült eltemetni.

De hát «a leányzó nem halt meg, csak aluszik», mert az új városház építése kísértetként újra megjelent a Zipernovszky-féle emlékirat alakjában.

Ennek az emlékiratnak a veleje az, hogy a város ne menjen be további költséges átalakításokba, hanem négy millió forinttal építsen egy aránylag olcsó új városházat s annak utcai és udvari földszinti helyiségeit boltok czéljára, egyik szárnyát pedig egyelőre magánlakások czéljára felhasználva, az ekként elérendő bérjövedelemből törleszse az építési költségeket. Maga a terv, a mely szerint az elhelyezést az indítványozó tervezi, már régebben ismeretes. Hatszögű alaprajzon oly négyemeletes városházról van szó, a melyen keresztül a Váczi-körút meghosszabbíthatnák a Granátos-utcán át a Kossuth Lajos-utczáig.

Ez az emlékirat azonban teljességgel nem alkalmas arra, hogy az új városház építésének a kérdését a helyes mederbe juttassa. Az, hogy a boltok jövedelméből, a főváros törlesztheti az új városház építési költségeit eltekintve attól, hogy téves számi-

táson alapszik, nem ok arra, hogy az új városház építésének kérdését elhamarkodva éppen azon terv szerint hajtsa végre a fővárost, a mely most hirtelen előterjesztettek. Téves a jövedelmezőségi számítás ugyanis, mert egyebet nem említve, az emlékirat megfeledezett arról, hogy a Károly-kaszárnyában most létező boltokból a főváros jelenleg több mint 200.000 korona évi bérjövedelemmel bír. Azonkívül képzelhető számtalan más tervezet, a mely szerint a városház a Károly-kaszárnya belsejében szintén megépíthető, s a melyben a boltok és bérhelyiségek létesíthetők.

A főváros nagyon helyesen teszi, hogy az oldalszárnyakat is a lehető legrövidebb idő alatt átalakítja s összes központi hivatalait minél előbb egy tető alá hozza. Ez nem csak a hivataloknak áll érdekében, hanem főleg a közönségnek, mely eléggé sinlette eddig is a hivatalok szétszórtságának hátrányait. A mellett a bérelt hivatalos helyiségekért eddig fizetett s ekképp megtakarítandó bérek az átalakítási költségek nagy részét mihamar meg fogják téríteni. Viszont azonban nem szabad az új városház végleges elhelyezése és a környék rendezésére vonatkozó tárgyalásokat abban hagyni annál kevésbé, mert a környéken bekövetkező újabb építkezések esetleg teljesen meghiúsíthatják, hogy azok a mulasztások, a melyek ebben a fontos kérdésben eddig történtek, legalább részben helyrehozhatók legyenek. Aztán, ha a szabályozási és elhelyezési tervet véglegesen megállapítják, s a szükséges pénzüsszegek beszerzése is biztosítva lesz, a fővárosnak mindig módjában fog állani, hogy a monumentális új városházát a kaszárnyaépület egyes részeinek fokozatos eltávolítása mellett megfelelő részletekben felépítse. Ha a Zipernovszky-féle emlékiratnak nem is fog sikerülni a Károly-kaszárnya további átalakítását megakadályozni, — de arra mindenestre jó lesz, hogy a végleges városház elhelyezésének és a környék rendezésének ügyét kizavarja eddigi tespedéséből, s azt mielőbb a kívánatos komoly tárgyalások útjára terelje.